

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3268

Vragen van het lid **Futselaar** (SP) aan de Minister van Defensie over *de ontwikkelingen met de schadevergoeding aan de bevolking van Hawija* (ingezonden 5 juli 2023).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Defensie) (ontvangen 18 juli 2023).

Vraag 1 en 2

Deelt u de conclusie dat het erkennen en verzachten van het leed toegebracht door het bombardement van 2 juni 2015 is mislukt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is de beleidsreactie daarop?¹

Wat is uw reactie op de algemeen in Hawija gevoelde indruk dat in Hawija geen *betekenisvolle* compensatie is betaald voor het bombardement in 2015 omdat de gemeenschap in Hawija de collectieve compensatieprojecten als een teleurstelling ervaart?

Antwoord 1 en 2

In 2020 is door het kabinet besloten om op deze manier als Nederland verantwoordelijkheid te nemen voor de gevolgen van onze wapeninzet is met de Kamer gedeeld (zie o.a. naar Kamerstukken 27 925, nr. 725 d.d. 30 juni 2020 en 27 925, nr. 753 d.d. 2 oktober 2020).

Slachtoffers en/of nabestaanden die op dit moment nog in het gebied wonen maken onderdeel uit van de gemeenschap waar deze projecten op gericht zijn. Deze vorm van vrijwillige compensatie was op relatief korte termijn realiseerbaar door gebruik te maken van gespecialiseerde hulporganisaties, en heeft concrete resultaten opgeleverd op het gebied van economisch post-conflict herstel en het verbeteren van het elektrische distributienetwerk, zoals uit de eindrapportages van de organisaties blijkt (Kamerstuk 27 925, nr. 937 d.d. 17 mei 2023). In dit kader is de vaste commissie voor Defensie in de voortgangsrapportage van 1 november 2022 (Kamerstuk 27 925, nr. 918) aangeboden om na afronding van beide projecten een virtueel werkbezoek af te leggen. Dit aanbod staat nog steeds.

Er is ter plaatse niet over deze projecten gecommuniceerd als een vorm van individuele compensatie. Het gaat om het tegemoet komen van de gemeenschap, vanwege het leed dat hen collectief is overkomen en de materiële schade die is geleden.

¹ NRC, 3 juli 2023, «Het leed in Hawija erkennen en verzachten is mislukt».

Vraag 3

Is het juist dat de aangekondigde landbouwprojecten nauwelijks zijn uitgevoerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

In de voortgangsrapportage van 1 november 2022 (Kamerstuk 27 925, nr. 918) is gemeld dat IOM minder projecten kon identificeren voor herstel van de landbouwinfrastructuur dan aanvankelijk was voorzien. Uit de eindrapportage blijkt dat uiteindelijk zes projecten zijn gerealiseerd. Dit maakte het echter mogelijk meer middelen te investeren in het herstel van de industriële infrastructuur. Concreet konden daardoor niet ca. 170 maar ca. 260 bedrijfspanden (waaronder winkels, showrooms, werkplaatsen) worden geïdentificeerd voor herstelwerkzaamheden.

Vraag 4 t/m 7

Deelt u het oordeel dat de financiële verantwoording van het United Nations Development Programme (UNDP) en de International Organization for Migration (IOM) zeer summier is? Zo nee, waarom niet? Kunt u een overzicht geven van de volledig gerealiseerde compensatieprojecten?

Is het juist dat de IOM het niet toestaat de financiële verantwoording «op deze wijze» openbaar te maken? Zo ja, waarom? Op welke wijze zou de IOM de financiën wel willen verantwoorden?

Deelt u de mening dat het om politieke en financiële redenen, zowel in Hawija als in Nederland, noodzakelijk is volledige inzage te geven in het besteden van de verkregen gelden? Zo ja, hoe wenst u dat te doen?

Bent u bereid de Kamer een volledige financiële verantwoording te geven over de projecten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4 t/m 7

Defensie heeft UNDP om specificering van de financiële verantwoording gevraagd, welke is bijgevoegd aan deze beantwoording. Om aan de contractuele financiële verantwoordingsplicht te voldoen volgt er, conform interne regelgeving van UNDP, in 2024 nog een intern gecertificeerd financieel eindverslag.

Uit de financiële verantwoording van IOM waar Defensie over beschikt blijkt dat de financiële middelen direct en volledig ten goede zijn gekomen aan dit project. Zoals gebruikelijk is er sprake van een mix van personeels-, kantoor en operationele uitgaven om de projecten vorm te geven en te bekostigen. Het percentage van het IOM-budget dat is opgegaan aan zogenaamde overheadkosten is het algemeen geldende percentage, in lijn met afspraken tussen de VN-lidstaten. Defensie is in gesprek met IOM of en hoe de financiële verantwoording met uw Kamer kan worden gedeeld.

Vraag 8

Bent u alsnog bereid over te gaan tot individuele compensatie van de slachtoffers en/of hun nabestaanden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Zie het antwoord 1 en 2.